

SPREEKBEURT LEEUW (2024)

MOGEN WE VOORSTELLEN.....

DE LEEUW IN HET KORT

PAGINA 2

BASISINFORMATIE OVER DE LEEUW

PAGINA 3

HOE ZIT DE LEEUW ER UIT

PAGINA 4

DE KOP VAN DE LEEUW

PAGINA 4

HET LICHAAM VAN DE LEEUW

PAGINA 4

WAAROM HEEFT EEN LEEUW MANEN

PAGINA 5

VERSCHILLENDE UITERLIJKEN –
ONDERSOORTEN LEEUWEN

PAGINA 6

WAAR LEEFT DE LEEUW

PAGINA 6

GEDRAG EN VOORTPLANTING LEEUW

PAGINA 7

MANNETJES LEEUWEN – HET HARDE LEVEN
EN BROEDERLIEFDE

PAGINA 8

DE LUIE LEEUW?

PAGINA 9

HOE PRAAT EEN LEEUW

PAGINA 9

DE WELPEN

PAGINA 10

DE JACHT

PAGINA 11

DE PROOI

PAGINA 13

DE LEEUW EN HET VEE VAN BOEREN

PAGINA 13

DE LEEUW MET UITSTERVEN BEDREIGD

PAGINA 13

WAAROM WORDT DE LEEUW MET UITSTERVEN BEDREIGD

PAGINA 14

AFNAME VAN LEEFGEBIED

PAGINA 14

ILLEGALE HANDEL EN STROPERIJ

PAGINA 15

TROFEEJACHT

PAGINA 15

KNUFFELFARMS

PAGINA 16

ZIEKTEN BIJ DE LEEUW – RUNDER TBC

PAGINA 17

WAAROM IS HET ERG ALS DE LEEUW UITSTERFT

PAGINA 17

LEEUVEN BESCHERMING

PAGINA 19

WAT DOET STICHTING SPOTS

PAGINA 19

WAT KUN JIJ DOEN OM DE LEEUW TE HELPEN

PAGINA 20

LEUKE WEETJES VAN DE LEEUW OP EEN RIJ

PAGINA 21

ENKELE HANDIGE LINKS

PAGINA 21

De leeuw in het kort

De leeuw is de op één na grootste katachtige van de wereld en leeft in Afrika en India. Hij wordt ook wel de **koning der dieren** genoemd. Dit komt omdat het zo'n indrukwekkend dier is om te zien. Ook hebben de volwassen mannetjes een prachtige 'kroon' van manen rondom hun kop en nek.

De leeuw leeft meestal in een **groep** en dat is binnen de familie van de katten, heel bijzonder. De vrouwtjes blijven veelal hun hele leven bij elkaar en zorgen ook voor elkaars welpen.

Helaas zijn er steeds minder leeuwen op de wereld. Schattingen gaan uit van minder dan 20.000 leeuwen en dat zijn er dus **minder dan dat er neushoorns zijn!** De meeste leeuwen leven in Afrika en een paar honderd leeuwen leven nog in India.

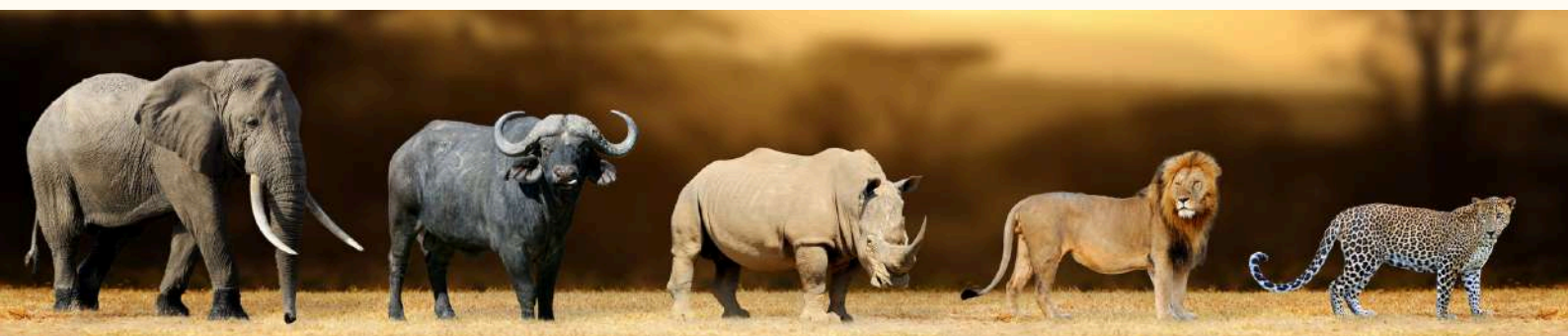
Er zijn altijd verschillen te zien tussen mannetjes en vrouwtjes maar bij de leeuw zijn de verschillen wel heel duidelijk. Zo heeft een volwassen mannetje manen en dat heeft het vrouwtje niet.

De leeuw heeft **twee namen**; de Nederlandse naam 'leeuw' en de officiële naam. Dit is een wetenschappelijke naam.

Er zijn meerdere soorten leeuwen in de wereld en hun officiële naam begint altijd met: **Panthera leo**. Soms zie je hierachter een derde naam; deze geeft de ondersoort aan. De wetenschappelijke naam is bedacht door wetenschappers die alle dieren een eigen unieke naam geven zodat er geen vergissingen kunnen worden gemaakt. Zo kunnen mensen in verschillende talen over een dier praten en als ze dan deze wetenschappelijke naam gebruiken, weten ze zeker dat ze het allemaal over hetzelfde dier hebben.

De leeuw behoort tot een groep dieren die ook wel de '**Big Five**' wordt genoemd. De term 'Big Five' is in de 19e eeuw ontstaan in de jachtwereld. De dieren die tot deze groep behoren, stonden bekend als de meest gevaarlijke dieren om op te jagen. De big five dieren zijn de olifant, buffel, neushoorn, leeuw en luipaard. Allemaal dieren die mensen ook heel graag willen zien tijdens een safari.

Basisinformatie over de leeuw

Naam	Leeuw
Wetenschappelijke naam	Panthera leo
Bijzonderheden	Wordt de Koning van de dieren genoemd, de op één na grootste katachtige van de wereld

Indeling in het Dierenrijk

Klasse	Mammalia – zoogdieren
Orde	Carnivora – roofdieren
Familie	Felidae (katachtigen)
Geslacht	Panthera
Soort	leo

Fysieke kenmerken

Lichaamslengte	Ongeveer 137–250 centimeter;
Staartlengte	Ongeveer 60–100 centimeter;
Gewicht	Ongeveer 110–272 kilo;

De mannetjes zijn groter en dus zwaarder dan de vrouwtjes.

Levensverwachting	in gevangenschap kan een leeuw wel 16 jaar of ouder worden. In het wild leven ze veel korter, tot zo'n 12 jaar.
-------------------	--

Hoe ziet de leeuw er uit?

Sterke tanden en kiezen om een prooi te doden en stukken vlees af te scheuren.

Volwassen mannetjes hebben manen om indruk te maken.

Goede ogen die vooraan de kop zitten. Hierdoor kan de leeuw afstand goed inschatten.

De egale kleur van de vacht zorgt voor goede camouflage.

Een stevige staart die zorgt voor evenwicht. Aan het einde zit een 'kwast'.

Een sterk en gespierd lichaam om prooien te kunnen doden en territorium te verdedigen.

De kop van de leeuw

De leeuw heeft een brede kop, een korte snuit en kleine ronde oren. Het neusleertje wordt donkerder naarmate een leeuw ouder wordt. De bek is krachtig met scherpe tanden en kiezen. Leeuwen hebben een **ruwe tong**, zoals alle katten. De pupillen van de ogen zijn rond en ze kunnen zowel overdag als 's nachts goed zien. In het donker kunnen ze wel zo'n zeven keer beter zien als wij mensen; dat maakt dat ze uitstekend uitgerust zijn om in de nacht te jagen.

Omdat de ogen van een leeuw aan de **voorkant** van de kop zijn geplaatst, kunnen ze afstanden goed inschatten. Een leeuw kan ook erg goed horen, veel beter dan een mens. Goede ogen en oren komen goed van pas bij de jacht.

Het lichaam van de leeuw

De leeuw is de grootste katachtige van het Afrikaanse continent en de tweede grootste kat van de wereld. Alleen de Siberische tijger is groter.

De leeuw heeft een kortharige grijzige tot gelige vacht en een donkere kwast aan de punt van de staart. Aan de bewegingen van de staart van de leeuw kun je zien wat hij wil en denkt. Als de staart snel heen en weer zwiept, dan is een leeuw geïrriteerd of boos. Maar als de staart zachtjes heen en weer wiegt, dan is de leeuw tevreden. De staart helpt de leeuw om evenwicht te bewaren bij het lopen en rennen.

De schouders en voorpoten van de leeuw zijn bijzonder massief en krachtig, waardoor leeuwen grote prooien kunnen aanvallen en naar de grond kunnen werken. Een leeuw is door zijn vacht goed gecamoufleerd waardoor hij niet snel zichtbaar is voor zijn prooien. Dat maakt het jagen gemakkelijker. De leeuw heeft vooral bij de poten vlekken, ook wel **rozetten** genoemd, die bij jongere dieren goed te zien zijn. Als de leeuw ouder is, verdwijnen de meeste vlekken.

De leeuwen in India (**Aziatische leeuwen**) zijn over het algemeen iets kleiner en ze hebben ook een huidplooï over de lengte van de onderbuik.

Op de afbeelding zie je een Aziatische leeuw. Zij hebben een huidplooï over de lengte van de onderbuik. De manen bij de mannetjes zijn vaak minder groot en indrukwekkend dan die van hun Afrikaanse familieleden.

Waarom heeft een leeuw manen

De **manen** zijn misschien wel het meest opvallend aan de leeuw. Alleen mannetjesleeuwen hebben manen. De manen zijn pas uitgegroeid als een leeuw ongeveer vijf tot zes jaar oud is.

De manen zijn bedoeld om indruk te maken op andere leeuwen. Als twee mannetjesleeuwen met elkaar vechten, dan **beschermen** de manen ook tegen de klauwen en tanden van de andere leeuw. Door de dikke manen komen de klauwen en tanden van de andere leeuw minder snel bij de huid van de leeuw. Ook de vrouwtjes vinden de manen van de mannetjes heel mooi. Zij vinden de mannetjes met de donkerste manen het meest **aantrekkelijk**.

Bij de mannetjes leeuwen in India zijn de manen iets minder imposant dan die van hun Afrikaanse familieleden.

Op de afbeelding links zie je een jonge mannetjes leeuw. Je ziet dat de manen nog niet helemaal vol zijn. De manen van een leeuw zijn pas bij echte volwassenheid, uitgegroeid (afbeelding 2). Een vrouwtje heeft helemaal geen manen (afbeelding 3).

Tip

Wil jij een spreekbeurt over de leeuw houden? Gebruik dan voorwerpen die iets over de leeuw vertellen zoals op de plaatjes hieronder. Neem voorwerpen mee naar je spreekbeurt die iets te maken hebben met de leeuw. Bijvoorbeeld een pruik met lange blonde haren (manen), een kroon (koning der dieren), een stukje schuurpapier (ruwe tong), een camouflageshirt (gecamoufleerde vacht) of een verrekijker (goede ogen).

Verschillende uiterlijken – ondersoorten leeuwen

Het gebied waar de leeuw leeft, is uitgestrekt en kan daarom erg van elkaar verschillen. Vandaar dat leeuwen, naar gelang waar zij leven, er soms wat verschillend uitzien. Simpelweg omdat het lichaam van de leeuw zich heeft **aangepast** aan het leefgebied waarin hij leeft.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen leeuwen levend in India en Centraal,- en West Afrika en leeuwen die leven in de rest van Afrika. Er worden op dit moment dus twee subsoorten leeuwen erkend. Er waren er ooit meer maar veel ondersoorten zijn al uitgestorven. Zo leefde ook in Nederland ooit een ondersoort leeuw; de **grottenleeuw** genoemd.

De twee ondersoorten die nu erkend worden zijn;

- **Panthera leo leo** (leeuwen levend in Centraal,- en West Afrika en leeuwen levend in India);
- **Panthera leo melanochaita** (leeuwen in de rest van Afrika).

Ook in Nederland leefde de leeuw ooit. Die wordt de grottenleeuw genoemd.

Waar leeft de leeuw

Leeuwen leven dus vooral in Afrika. In India leven nog zo'n 700 leeuwen die **Aziatische leeuwen** worden genoemd.

De leeuwen in Afrika leven vaak op uitgestrekte graslanden. Dit worden **savannes** genoemd. In deze graslanden zijn vaak rotsachtige heuvels (**kopjes** genoemd) waar leeuwen graag op liggen om ver te kunnen kijken. Ook onder bomen, die in het land staan, liggen ze graag te rusten. Er zijn ook leeuwen die in **moerasgebieden** leven. Er is dan veel gras maar ook veel water. De leeuwen kunnen er dan heel modderig uitzien.

Over het algemeen is de Afrikaanse leeuw dus een bewoner van weidse gebieden. Leeuwen leven heel graag op plaatsen waar een rivier zich opsplijt in twee rivieren. Dit is omdat daar veel prooidieren komen drinken. Het is hier dus gemakkelijk jagen voor de leeuw.

In India zijn veel minder grote open vlaktes. Hier leven de leeuwen in een **bergachtig bosgebied** dat GIR heet. De leeuwen zijn hier meer bosbewoners. Ze liggen echt in het bos tussen de bomen. Ze kunnen zich heel goed verstoppen in dit grote gebied.

Op de foto links zie je het typische savanne landschap waar de leeuw in Afrika veelal leeft. Op de afbeelding rechts zie je het landschap van het GIR park in India waar de Aziatische leeuw leeft.

Gedrag en voortplanting leeuw

De meeste katten leven alleen; we noemen dat **solitair**. De leeuw is hierop een uitzondering want de leeuw leeft in een groep. Zo'n groep wordt een **leeuwen troep** genoemd. In het Engels noemen ze zo'n groep een '**pride**'. Afhankelijk van de hoeveelheid voedsel en water in de omgeving, kan een troep uit 3 tot 30 leeuwen bestaan.

Leeuwen zijn naar andere leden in de troep super sociaal. Ze hebben hechte familiebanden en zij blijven soms hun hele leven lang bij elkaar. In Afrika bestaat een troep meestal uit een aantal volwassen leeuwinnen met hun welpen, enkele (half) volwassen mannetjes en de jonge leeuwen van de troep. Eén van de mannetjesleeuwen is de baas. Hij is de **dominante leeuw** van de troep en de vader van de welpen. Soms zijn er twee leiders, dit zijn dan meestal broers maar niet altijd.

Bij de leeuwen in India is het mannetje niet echt de baas. Hij bemoeit zich niet zoveel met de troep en meestal trekt hij op met een ander mannetje.

Een troep leeuwen heeft meestal een eigen **territorium**: dit is het gebied waar de troep leeft, jaagt en de jongen grootbrengt. Als een leeuw van een andere troep in hun territorium komt, jagen ze die weg. Hoe meer leeuwen er namelijk in hun territorium zijn, hoe minder prooien er over blijven voor de eigen troep. Er zijn ook leeuwen troepen die met de doortrekkende graseters (prooidieren) meetrekken en dus niet echt een territorium hebben. Dat is bijvoorbeeld het geval bij veel leeuwen in Kenia.

Leeuwen die bij een grote troep horen, lopen ook wel eens alleen of in kleinere groepen rond. Als ze elkaar dan tegenkomen, wrijven ze hun koppen tegen elkaar en likken ze elkaar om te laten zien dat ze elkaar herkennen en aardig vinden.

Leeuwen die met elkaar leven, zijn erg sociaal naar elkaar toe.

Mannetjes leeuwen – het harde leven en broederliefde

De leeuwinnen in een troep zijn meestal familie en blijven heel hun leven bij elkaar. Mannetjes verlaten de troep als ze drie of vier jaar oud zijn. Ze worden dan door de andere leeuwen uit de troep **weggejaagd**. Dat komt omdat ze dan oud genoeg zijn om zich voort te planten en de leeuwinnen in de troep, familieleden zijn. Het is niet de bedoeling dat familieleden zich met elkaar voortplanten. De jonge mannetjes moeten vervolgens op zoek naar een eigen troep om daar leider van te kunnen worden. Dat is niet gemakkelijk omdat de mannetjesleeuw er helemaal alleen voor staat. Daarom zoekt hij soms het gezelschap op van broers of andere jonge mannetjes. Samen vormen ze dan een **coalitie**. Vooral leeuwenbroers zijn erg trouw aan elkaar.

Om zelf leider van een troep te worden en om zich te kunnen voortplanten, moet een mannetjesleeuw het dominante mannetje van een andere troep verslaan in een **gevecht**. De mannetjesleeuwen kunnen hierbij zwaar gewond raken of zelfs doodgaan.

Gevechten tussen mannetjes leeuwen kunnen er heel heftig aan toe gaan.

Als het nieuwe mannetje het gevecht wint, wordt hij leider van de troep. Het is dan belangrijk dat de nieuwe leider zoveel mogelijk welpen verwekt bij de leeuwinnen. Hiermee zorgt het mannetje ervoor dat zijn eigenschappen (**genen**) worden doorgegeven. Een nieuw dominant mannetje wil daarom ook geen welpjes van andere mannetjes in zijn troep hebben – hij wil alleen zijn eigen kinderen. Daarom doodt een nieuw dominant mannetje vaak de welpen van het vorige dominante mannetje. Omdat de leeuwinnen geen welpen meer hebben, worden zij weer krols. Hierdoor kunnen de leeuwinnen weer paren en weet het nieuwe dominante mannetje zeker dat de welpen van hem zijn.

Als een mannetjesleeuw is verslagen door een jonger mannetje, moet hij alleen verder leven. Hij moet dan in zijn **eentje** jagen wat soms heel moeilijk is. Zeker als hij gewond uit een gevecht is gekomen, wordt het lastig om aan voedsel te komen. Bovendien is het mannetje gewend dat leeuwinnen voor hem jagen en nu moet hij het opeens zelf doen. Vandaar dat het regelmatig voorkomt dat deze oudere mannetjes gaan jagen op vee van boeren. Deze prooi is vaak makkelijker te vangen.

Het leven van mannetjesleeuwen is dus best **moeilijk**. Alles in zijn leven draait om het leider worden van een troep en dat maakt zijn leven vaak gevaarlijk. Vandaar dat mannetjesleeuwen vaak minder oud worden dan de leeuwinnen. Dat is de prijs die zij betalen om de baas te mogen zijn en vader te zijn van de jongen.

Het leven van een mannetjes leeuw is niet gemakkelijk

De luie leeuw?

Leeuwen zijn best lui: ze liggen soms wel 20 uur per dag te rusten. Dat betekent dat ze soms maar vier uur per dag actief zijn! Dit doet de leeuw om zo energie te besparen voor als hij echt moet jagen. Ook als er minder prooien zijn, moet de leeuw zuinig met zijn energie omgaan. Daarom heeft de leeuw ook geleerd prooien van andere dieren op te sporen en af te pakken. Zo kan de leeuw aan eten komen met minder moeite. De Koning der dieren is dus ook een **aaseter**.

Hoe praat een leeuw?

De kattenfamilie wordt verdeeld in **grote** katten en **kleine** katten. Het verschil tussen beide groepen wordt niet bepaald door hoe groot de kat is, maar door **11 kleine botjes** in de keel die samen het tongbeen vormen. Als de botjes aan elkaar zitten dan kan de kat niet brullen maar wel spinnen. Deze katten worden tot de kleine katten gerekend (bijvoorbeeld lynx en poema). Als de botjes niet vergroeid zijn, kan de kat brullen en niet spinnen. Deze katten behoren tot de grote katten (bijvoorbeeld leeuw, luipaard en tijger).

De leeuw wordt dus tot de **grote katten** gerekend en kan brullen maar niet spinnen.

De leeuw kan heel erg hard brullen, vooral de mannetjesleeuwen. Leeuwen brullen meestal 's nachts om contact te houden met groepsgenoten of als ze een prooi hebben gevangen. Een leeuwenbrul kun je wel tot **zeven kilometer** ver horen.

Onderaan deze spreekbeurt bij 'links' kun je de brul van een leeuw horen.

De welpen

Jonge leeuwjes worden **welpen** genoemd. Het hele jaar door kunnen er jonge leeuwjes worden geboren. Het vrouwtje zoekt een mannetje op en ze blijven een paar dagen samen om te paren. De vader van de welpen is bijna altijd het dominante mannetje van de troep.

Na zo'n **drie maanden** worden de welpjes geboren. De leeuw zal zich dan ook terugtrekken uit de groep en bevalt dus veelal alleen. Er worden meestal drie tot zes welpen tegelijk geboren. De welpen wegen maar een of twee kilo en hun oogjes zitten nog dicht. Na ongeveer tien dagen gaan hun ogen open en kunnen ze zien. Na ongeveer drie weken krijgen de welpjes hun tanden en beginnen ze te lopen. Als de welpen vier tot zes weken oud zijn, introduceert de leeuw hen in de troep.

Zoals al gezegd, zijn leeuwen anders dan de meeste katachtigen en leven ze in een troep. Vrouwtjes worden vaak op hetzelfde moment zwanger en krijgen dus vaak op hetzelfde moment welpen. Vrouwtjes **verzorgen en bewaken** elkaars jongen. De welpen drinken ongeveer acht maanden melk. Na ongeveer achttien maanden zijn de welpen (semi) volwassen en na vijf tot zes jaar volgroeid. Dat is de leeftijd waarop de mannetjes dus pas hun volledige manen hebben.

De mannetjes worden op een leeftijd van zo'n drie tot vier jaar uit de groep gezet en moeten dan op zoek naar eigen leefgebied en een eigen troep. Als er meerdere mannetjes zijn, bijvoorbeeld broers, zullen zij samen verder optrekken met elkaar en op zoek gaan naar een eigen territorium. Vrouwtjes blijven veelal bij elkaar waardoor je dus in 1 leeuwen troep, diverse **generaties** kunt zien.

Als de troep wordt overgenomen door een nieuw mannetje, dan zal deze de jonge welpen doden. Dat doet hij omdat dit ervoor zorgt dat de vrouwtjes weer krols worden en dus met hem willen paren. Dit is een belangrijke doodsoorzaak van welpen.

Als een nieuw mannetje een troep overneemt, zal hij aanwezige welpen doden. Hoewel de leeuwinnen zullen proberen om dit te voorkomen, lukt dat vaak niet. Dit is een belangrijke doodsoorzaak van leeuwen welpen.

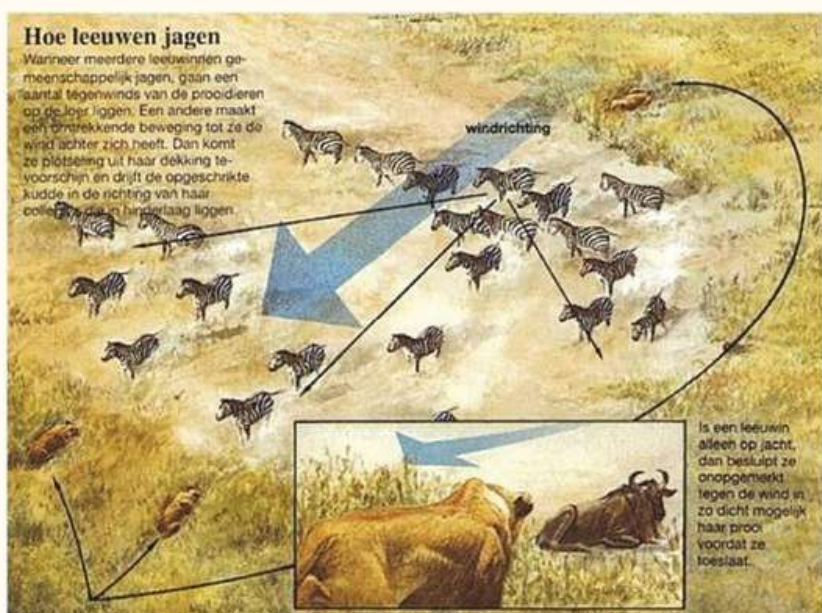
Leeuwen leven voornamelijk in een troep en jagen daarom vaak **samen**. Soms heeft een mannetje geen troep meer en moet hij in zijn eentje aan voedsel komen en dus alleen jagen. Leeuwen jagen meestal in de nacht.

Leeuwen vallen prooi het liefst vanuit een hinderlaag aan of sluipen voorzichtig tot dichtbij een korte afstand. Dat komt omdat een leeuw niet zo goed is in lang achter een prooi aan rennen. Het liefst benadert hij de prooi dus van heel dichtbij en vanuit een hinderlaag.

Leeuwen jagen vooral samen in een groep als het gaat om moeilijke of **grote prooien** zoals buffels of giraffen. Maar leeuwen werken slechts af en toe mee bij het jagen op prooien die gemakkelijk door één enkele leeuw kunnen worden gevangen.

Leeuwinnen zijn beter in jagen dan de mannetjes. Hun tactiek is anders en ze zijn super slim. Ze werken namelijk heel goed samen. Ze **omsingelen** de prooi, zodat die eigenlijk geen kant meer op kan en vallen dan aan.

Vrouwtjes zijn de meest **actieve jagers** bij het achtervolgen van kleine of middelgrote prooien zoals wrattenzwijnen, gazelles, wildebeesten (gnoe's) of zebra's. Maar mannetjes zijn beter in staat grote prooien te vangen, zoals buffels en giraffen, waarbij omvang en kracht belangrijker zijn dan snelheid of behendigheid. Het mannetje helpt dus vooral bij de grote prooien maar laat het werk het liefst door de vrouwtjes doen.

Hier zie je hoe leeuwinnen samen werken om een prooi te vangen. Ze doen dat op een hele speciale manier.

Elke leeuw neemt een eigen plaats in het veld in en samen omsingelen zij de prooidieren. Vervolgens sluipen ze steeds dichterbij. Ze moeten enorm oppassen dat ze niet gezien of geroken worden.

Meestal jaagt 1 leeuw de prooi vervolgens op waarbij het de bedoeling is dat die recht afrent op de andere, wachtende leeuwinnen.

Hoewel een leeuw best hard kan rennen, zo'n **60 kilometer** per uur, kunnen ze dat niet erg lang volhouden.

Leeuwen zijn ook helemaal niet zulke goede jagers. Slechts drie op de tien aanvallen zijn succesvol.

Daarom stelen ze ook prooi van andere dieren om zo aan voedsel te komen. De leeuw is dus ook een **aaseter**.

Als de prooi gevangen is, doodt de leeuw het dier vooral door het te wurgen. Eenmaal dood wordt de prooi met de scherpe hoektanden opengescheurd. De leeuw eet eerst de **ingewanden**. In de darmen zitten de vitaminerijke grassen die de prooi heeft gegeten en dat is ook voor een leeuw gezond.

Tijdens het eten is het een **grote chaos**. Ook al heeft het mannetje niet meegejaagd of geholpen, mag hij toch als eerste eten. Daarna volgen de andere leeuwen en als het om een grote troep gaat, gaat het er ruw aan toe. Want iedereen wil natuurlijk zijn maag vullen! Mannetjes kunnen vrouwtjes en jongere leeuwen verdringen, maar vrouwtjes respecteren over het algemeen elkaars eigendom en wachten op hun beurt.

Een mannetjesleeuw heeft per dag zo'n **zeven** kilo vlees nodig; een vrouwtje ongeveer **vijf** kilo. Maar als leeuwen hele erge honger hebben, kan een volwassen mannetje wel 30 kilo vlees eten in één maaltijd! Dan zit hij ook wel voor drie dagen vol. Als er heel veel prooien worden gevangen, **verstopp** de leeuwen het vlees als voorraad voor dagen dat er weinig voedsel is. Ze keren dan terug naar de prooi als ze weer honger hebben.

De prooi

De leeuw is een roofdier en eet vlees. Het is dus een **carnivoor**. Leeuwen jagen vaak samen met andere leeuwen. Hierdoor zijn ze sterker en kunnen ze jacht maken op grote dieren; zelfs op olifanten! Afrikaanse leeuwen jagen onder andere op antilopen, wrattenzwijnen, gazellen, gnoes en zebra's. Als leeuwen met een grote groep jagen, dan jagen ze ook op giraffes, olifanten en buffels.

De Indiase leeuw jaagt vooral op sambars (een hertensoort), axisherten, de nijlgaus, chinkara's (een gazellensoort) en buffels.

Op de foto's van links boven naar rechts enkele prooidieren van de Afrikaanse leeuw; de gnoe, zebra, wrattenzwijn, buffel en giraffe. De twee foto's in de tweede rij zijn van een Sambar,- en Axis hert. Dieren waar de Indiase leeuw op jaagt.

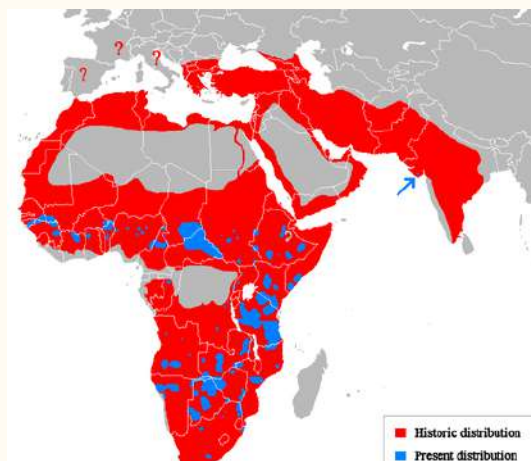
De leeuw en het vee van boeren

Veel boeren die in Afrika vee houden, hebben daarvoor veel grasland nodig om hun vee op te laten grazen. De boeren zijn bang dat leeuwen op hun **vee** jagen. Dit gebeurt ook maar het is niet zo vaak als de boeren denken of zeggen. Het is wel belangrijk dat boeren hun vee tegen aanvallen van leeuwen beschermen en dat gebeurt vaak niet. Dan kan een troep leeuwen heel veel geiten of koeien doden. Dit zorgt voor een conflict met mensen waarbij leeuwen regelmatig worden gedood.

De leeuw – met uitsterven bedreigd

Het gaat niet goed met de leeuw. Schattingen gaan uit van nog maar zo'n 20.000 leeuwen in Afrika en zo'n 700 in India. Honderd jaar geleden leefden er nog meer dan 200.000 leeuwen. De leeuw wordt dus met **uitsterven bedreigd**; er zijn minder leeuwen dan neushoorns.

Leeuwen leven verspreid over 21 landen in Afrika en in het Gir-woud in India. Leeuwen zijn uitgestorven in 94 procent van hun historische verspreidingsgebied. In slechts **zeven** landen zijn er meer dan 1.000 leeuwen: Botswana, Ethiopië, Kenia, Zuid-Afrika, Tanzania, Zambia en Zimbabwe. In sommige landen leven er minder dan 100.

Op dit kaartje zie je waar de leeuw ooit leefde (kleur rood) en waar hij nu nog leeft (blauw). Je ziet dus dat hij in grote delen van de wereld is uitgestorven.

Het gaat dus niet goed met de leeuw. Hij wordt met uitsterven bedreigd en is daarom ook opgenomen op de IUCN rode lijst van bedreigde soorten. Op deze **rode lijst** staan alle dieren en planten/bomen vermeldt waarmee het niet goed gaat. Ook de leeuw staat op de rode lijst. Hij wordt daar vermeld als '**vulnerable**' (kwetsbaar).

De leeuw wordt ook beschermd middels wereldwijde verdragen zoals **CITES**. Dit is een verdrag waarbij bijna alle landen van de wereld zijn aangesloten. Ze maken met elkaar afspraken over handel in wilde dieren en planten. Om zo te zorgen dat bedreigde soorten niet uitsterven door handel.

De leeuw staat op **CITES Appendix II** wat betekent dat handel, zoals trofeejacht, op leeuwen is toegestaan. De leeuw is een van de weinige grote katten die minder goed beschermd is; het luipaard, de cheeta en de tijger bijvoorbeeld staan op Appendix I waardoor handel bijna niet mogelijk is. Het is de vraag hoe eerlijk dit is omdat de aantallen leeuwen enorm achteruitgaan. Maar er zijn veel landen in Afrika met leeuwen die graag het geld van trofeejagers willen hebben. En de leeuw is een zeer geliefde trofee.

Waarom wordt de leeuw met uitsterven bedreigd?

Minder ruimte – afname van leefgebied en conflict met mensen

Er komen steeds meer mensen op de wereld. Al die mensen hebben ook steeds meer ruimte nodig om te leven, voedsel te verbouwen en om dieren te houden voor melk en vlees. Hierdoor wordt er steeds meer gebied van de wilde dieren afgenomen. Het leefgebied wordt voor alle dieren steeds kleiner, ook voor de leeuw.

Voor roofdieren zoals leeuwen is er nu eigenlijk alleen nog maar plaats in reservaten of nationale parken, ook wel **wildparken** genoemd. Vaak zijn deze parken ook nog omheind waardoor het gebied wordt afgesloten. Hierdoor kunnen de dieren niet meer vrij rondlopen en elkaar ook niet meer altijd vinden. Dat vergroot de kans op **inteeft**. Inteeft ontstaat wanneer twee verwante dieren samen kinderen krijgen bijvoorbeeld broer en zus. Dat is niet goed voor een diersoort.

Mensen zijn vaak **bang** voor leeuwen. Ook boeren houden niet van leeuwen omdat die hun vee kunnen opeten. Daarom worden leeuwen regelmatig door mensen gedood bijvoorbeeld door ze vergiftigen, in een dierenklem te vangen of door ze dood te schieten. Om de leeuw dus te beschermen, is het belangrijk om samen te werken met boeren die leeuwen op hun land hebben. Of die leven naast gebieden waar leeuwen leven, zoals wildparken.

Op de foto hiernaast zie je een leeuwin die verstrikt is geraakt in een val die door mensen geplaatst is.

Illegale handel en stroperij

Steeds meer mensen gebruiken producten waarin wilde dieren verwerkt zijn. Ze denken dat het gebruik daarvan, helpt tegen allerlei ziektes en kwalen. Bekendste voorbeelden hiervan zijn de neushoorn en tijger. Deze dieren worden op grote schaal gestroopt en illegaal verhandeld om verwerkt te worden in **traditionele medicijnen**. Dat zijn niet alleen pilletjes maar het kan van alles zijn. Zo wordt van tijgerbotten bijvoorbeeld tijgerwijn gemaakt en worden sommige dieren verwerkt in crèmes.

Omdat de tijger zo erg bejaagd is hiervoor, zijn de aantallen tijgers flink afgenomen. De tijger is inmiddels een met uitsterven bedreigd dier en er zijn er nog maar zo'n 4000. Er worden daarom andere dieren gezocht die als vervanger kunnen dienen. Het luipaard en de leeuw zijn dieren die steeds meer gebruikt worden in dit soort traditionele medicijnen, vooral traditionele Chinese medicijnen (TCM). Ze worden gebruikt als **vervanger** van de tijger.

In Zuid-Afrika zijn sommige boeren daarom leeuwen gaan fokken. Deze dieren worden als ze volwassen zijn, gedood. Hun skelet wordt geëxporteerd naar Azië waar ze gebruikt worden in **traditionele Chinese medicijnen**. Maar ook leeuwen die leven in het wild, worden steeds vaker gestroopt voor deze medicijnen. Dat mag natuurlijk niet maar het gebeurt wel. De illegale handel in leeuwen lichaamsdelen wordt steeds groter.

Maar veel leeuwen worden ook gedood in **vallen** die door mensen worden gezet om zo aan voedsel te komen. Veel mensen zijn arm en hebben geen geld om bijvoorbeeld vlees te kopen. Daarom zetten ze vallen in de bossen en oerwouden, in de hoop dat hier antilopen in komen. Maar hierdoor worden ook veel andere dieren gevangen zoals leeuwen. Als een dier verstrikt is geraakt in zo'n val, sterft het een vreselijke dood.

Om aan voedsel te komen, worden regelmatig vallen geplaatst om dieren te vangen. Dat wordt 'bushmeat' genoemd. Dit wordt bijvoorbeeld verkocht op een markt. Dit heeft grote risico's want veel wilde dieren hebben virussen bij zich die ze kunnen overdragen aan mensen. Zo wordt COVID-19 nog steeds gelinkt aan dit soort handel.

Trofeejacht

De leeuw is een van de vijf dieren die we 'de grote vijf' (**the Big Five**) noemen. Omdat de leeuw ook nog eens een heel sterk en stoer dier is, zijn er mensen die dit dier daarom voor het plezier willen doodschieten. Dat wordt **trofeejacht** genoemd. Het lichaam en/of het hoofd, laten ze dan opzetten als versiering voor het huis. Vooral mannetjes leeuwen zijn populair omdat ze van die mooie manen hebben.

Op deze foto zie je een leeuw die door een trofeejager is doodgeschoten. Vooral volwassen mannetjes zijn geliefd vanwege hun manen.

SPREEKBEURT MATERIAAL STICHTING SPOTS - LEEUW PGN 16

Ernstige ziekte bij de leeuw: runder-TBC

Het vee van de boeren heeft soms ziekten. De gevaarlijkste is tuberculose (TBC). Vee dat met TBC besmet is, verspreidt deze gevaarlijke ziekte ook onder andere wilde dieren zoals antilopen en buffels.

De leeuwen krijgen de ziekte doordat ze jagen op hun prooi die besmet is met TBC en doordat zij ook het vee van de boer af en toe opeten. Je kunt het een beetje vergelijken met je klasgenoot die verkouden is. Voor je het weet, zijn jij en je andere klasgenoten ook verkouden.

Doordat de ziekte vrij nieuw is voor de leeuw, hebben ze er weinig weerstand tegen en kunnen ze moeilijk weer beter worden. Ze worden moe en loom en kunnen hun jongen niet meer goed beschermen. Ook het jagen gaat moeilijk waardoor er te weinig eten is voor de troep. Uiteindelijk zal een leeuw die besmet is, doodgaan.

Waarom is het erg als de leeuw uitsterft

Allereerst is het natuurlijk altijd erg als een dier uitsterft. Ze horen immers, net als wij, op de aarde.

Daarnaast zijn alle dieren, zoals ook leeuwen, gewoonweg bijzonder. Zo bijzonder dat heel veel mensen jaarlijks naar Afrika gaan om tijdens een **safari**, een leeuw te 'spotten'. Het zou daarom heel erg zijn als er straks geen leeuwen meer in het wild te zien zijn. En we ze alleen nog in dierenparken kunnen bewonderen.

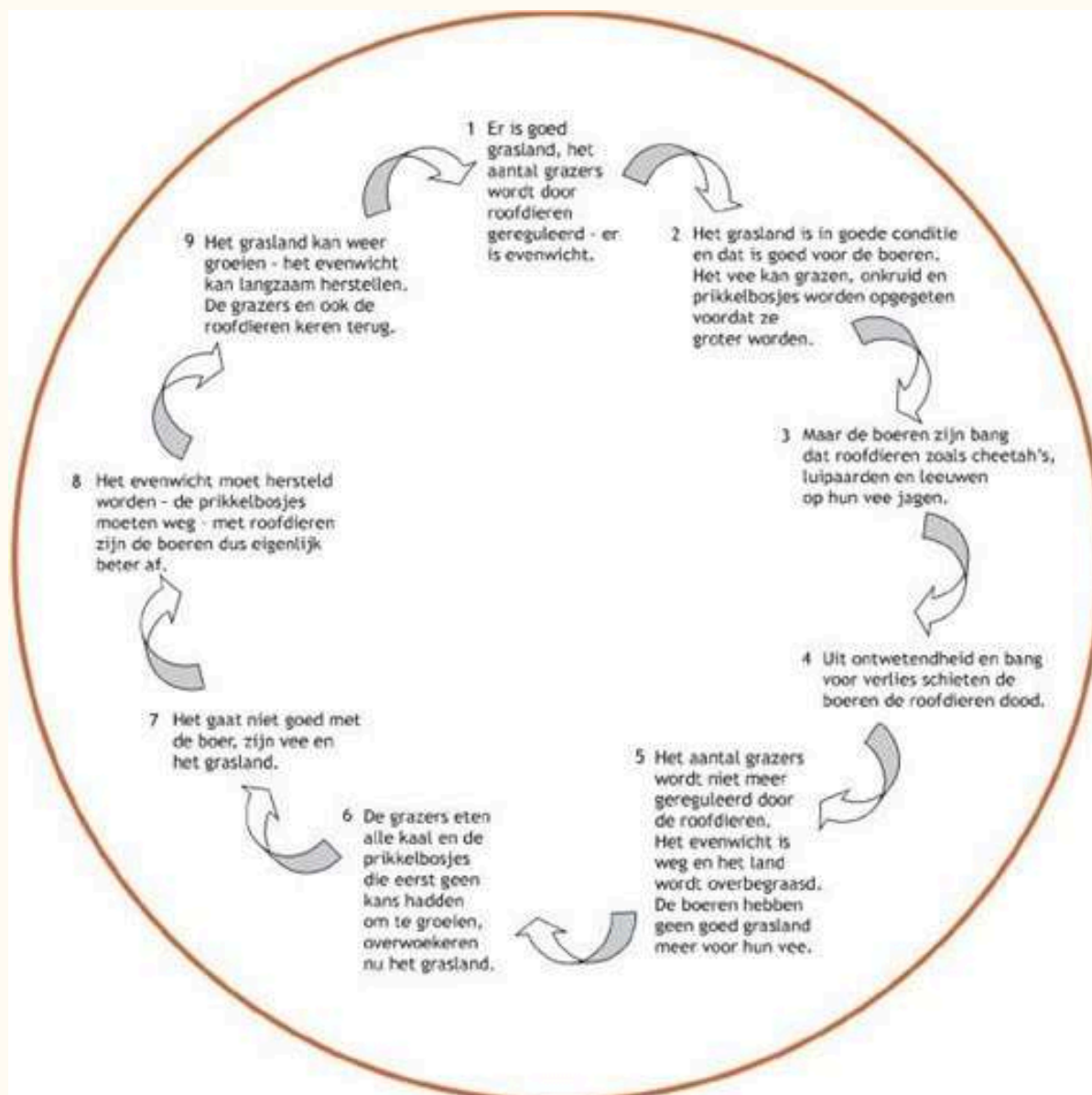

Maar dieren zoals de leeuw hebben ook een andere belangrijke functie die ook voor ons mensen, van belang is. Je hebt vast al op school geleerd over hoe dieren en planten in de natuur met elkaar samenleven. Dieren en planten vormen "**voedselketens**". Dit betekent dat ze elkaar nodig hebben om te overleven. Leeuwen eten bijvoorbeeld grazers (grasetende dieren). Hierdoor wordt voorkomen dat er te veel grazers in één gebied leven waardoor er teveel gras wordt opgegeten. Zo is er altijd genoeg te eten voor iedereen omdat het gras kan blijven groeien. Zieke en zwakke dieren vallen als eerste ten prooi aan de leeuw zodat de sterkste en gezondste dieren overleven. Ook dat is belangrijk voor de natuur.

Als er geen leeuwen meer zijn, dan komen er te veel grazers en wordt het land kaal, droog en dor. Dan hebben ook de boeren, die met hun vee op deze graslanden wonen, geen grasland meer en dan gaat hun vee en alle andere dieren dood.

Alle dieren en planten hebben dus een functie in de natuur en zorgen voor evenwicht. Dat wordt soms ook wel '**biodiversiteit**' genoemd. Biodiversiteit is waaruit onze natuurlijke wereld bestaat. Het omvat alle soorten planten, dieren en micro-organismen. Al deze soorten werken samen in een ecosysteem en zorgen zo voor evenwicht in de natuur. Als er soorten verdwijnen, gaat het mis met dat evenwicht. En dat is ook niet goed voor ons mensen.

Op dit plaatje zie je waarom het ook voor ons van belang is dat er evenwicht in de natuur blijft bestaan. En dat roofdieren zoals leeuwen, niet uitsterven.

Leeuwen bescherming

Gelukkig zijn er ook mensen die zich voor de **bescherming** van de leeuw inzetten. Zij hebben projecten opgezet waarbij ze leeuwen opvangen die in de problemen zijn gekomen. Of zij komen in actie op het moment dat leeuwen in conflict komen met mensen. Deze projecten werken altijd samen met de boeren.

Dat is belangrijk omdat de leeuwen soms op of rond hun land leven. Deze projecten proberen handige oplossingen te vinden om de band tussen leeuwen en de boeren te verbeteren.

Als een boer belt en aangeeft te maken te hebben met een '**probleem leeuw**' (dier dat zijn vee doodt), komen deze projecten in actie. Ze gaan naar de boer toe en overleggen met hem mogelijkheden om het probleem op te lossen. Een van de oplossingen is de leeuw voorzien van **GPS-collar**. Met zo'n GPS-collar weet het project precies waar de leeuw zich bevindt. Als de projecten zien dat een leeuw te dichtbij mensen komt, kunnen ze de mensen waarschuwen.

Maar de projecten bouwen ook vaak **veekralen** voor de boeren. In die veekralen kunnen zij hun koeien en geiten veilig opsluiten tegen een aanval van leeuwen.

Op de linker foto zie je GPS collars die bij een leeuw worden omgedaan (foto 2). Zo weten leeuwenbeschermers waar een leeuw is en kunnen ze boeren waarschuwen als leeuwen te dichtbij komen. Boeren kunnen dan ook hun vee opsluiten in speciale veekralen (foto 3). Hier kunnen leeuwen niet in springen en op die manier wordt er geen vee door leeuwen gedood.

Wat doet stichting SPOTS?

Er zijn in Nederland veel organisaties die zich voor allerlei dieren inzetten. Maar er was in Nederland nog geen organisatie die zich inzet voor de katachtigen die met uitsterven worden bedreigd. Daarom werd **SPOTS** opgericht in 2004.

Wereldwijd leven er 40 wilde kattensoorten. Het is onmogelijk om voor alle kattensoorten iets te betekenen. Vandaar dat de aandacht van stichting SPOTS op dit moment ligt bij het beschermen van de cheeta, de leeuw en de luipaard. Daarnaast zetten wij ieder jaar een kleinere kattensoort centraal om zo ook aandacht voor de **kleinere, minder bekende, kattensoorten** te vragen.

Ook SPOTS zet zich dus in voor de bescherming van de leeuw. Wij ondersteunen projecten die zich in Afrika inzetten voor dit dier. Wij helpen bijvoorbeeld door GPS-collars te kopen. Maar ook zijn wij actief in Nederland zelf. Zo geven wij **voorlichting** over de leeuw en over knuffelfarms, ontwikkelen wij spreekbeurtmateriaal en voeren wij gesprekken met **reisorganisaties** over knuffelfarms en zijn we actief in de **politiek**. Wij proberen in de politiek aandacht te krijgen voor het feit dat het slecht gaat met de leeuw door bijvoorbeeld de illegale handel. En proberen het dier beter beschermd te krijgen – we hebben al veel bereikt!

Op onze website stichtingspots.nl kun je lezen wat wij zoal doen in Nederland en daarbuiten.

Wat kun jij doen om de leeuw te helpen?

Veel mensen willen de leeuw helpen en daar zijn we erg blij mee. Leeuwen zijn te bijzonder en te belangrijk om ze zomaar te laten uitsterven. Maar misschien denk je 'wat kan ik nu doen'? Er zijn verschillende manieren waarop je kunt **helpen**.

Vertel over de leeuw

Allereerst is het heel belangrijk dat mensen **horen** over de leeuw en dat dit prachtige dier met uitsterven wordt bedreigd. Want veel mensen weten dit gewoon niet. Dat kan bijvoorbeeld door met vrienden of je ouders over de leeuw te praten of door aandacht voor de leeuw te vragen op jouw social media pagina's of Tiktok.

Maar je kunt ook een **spreekbeurt** over de leeuw houden. Dan kun je jouw klasgenoten vertellen over deze mooie, stoere kat. Je kan dan ook vertellen en uitleggen waarom de leeuw met uitsterven wordt bedreigd.

Tip

- Begin je spreekbeurt met een leeuw-quiz die bij de download op onze website zit;
- Neem voorwerpen mee die iets over de leeuw vertellen. Op pagina 5 van deze spreekbeurt hebben we wat voorbeelden gegeven;
- Laat mooie plaatjes en foto's van leeuwen zien;
- Laat filmpjes van leeuwen zien, kijk maar eens bij de links verderop in deze spreekbeurt of zoek op YouTube;
- Neem de flyers mee over stichting SPOTS die ook bij de download zitten. Je kunt deze kopiëren en uitdelen.

Adopteer een leeuw

Je kunt jouw ouders en de ouders van je klasgenoten vragen om een leeuw te adopteren. Als iemand een dier adopteert, betaalt diegene een (klein) bedrag zodat een leeuw in Afrika hulp krijgt. Zoals leeuw Shenzi, rechts op de foto.

Vaak zijn dit dieren waarvan de moeder is gedood. Zij waren zo jong toen dit gebeurde dat ze te weinig geleerd hebben van hun moeder. Ze kunnen dus niet terug in de vrije natuur en mensen moeten voor hun zorgen. Door adoptieouder te worden, word jij eigenlijk hun nieuwe vader of moeder. Je kan ook als klas gezamenlijk een leeuw **adopter**.

Als adoptieouder van een leeuw hoor je regelmatig hoe het met de leeuw gaat die jij hebt geadopteerd. Ook krijg je foto's en filmpjes toegestuurd van 'jouw' leeuw.

Bedenk een leuke actie voor de leeuw

Je kunt met jouw school of klas een actie voor de leeuw bedenken. Je kunt bijvoorbeeld een **sponsorloop** of **rommelmarkt** organiseren. Met het geld dat je daarmee verdient, kunnen jullie als klas of school een leeuw adopteren. Als je deze spreekbeurt via onze website gedownload hebt, zit daar ook een document bij met tips voor leuke acties waarmee je de leeuw kunt helpen!

Leuke weetjes over de leeuw op een rij

- De leeuw is de op één na grootste kat van de wereld;
- De leeuwinnen jagen het meest;
- Een jonge leeuw heeft vlekken, rozetten genoemd, die vervagen bij het ouder worden;
- Alleen volwassen mannetjes leeuwen krijgen manen en het duurt een jaar of vijf voordat de manen zijn volgroeid;
- De neus van leeuwen is roze of lichtgrijs bij de geboorte en bij het ouder worden, wordt die steeds donkerder van kleur totdat die zwart is;
- Leeuwen leven meestal in een groep (troep of pride genoemd) en dat is uniek. Meestal leven katachtigen alleen, met uitzondering van moeder en welp ;
- Een leeuw is gemiddeld slechts vier uur per dag actief;
- Een leeuwenbrul kun je wel tot op zeven kilometer afstand horen;
- De leeuw heeft ook een belangrijke rol in sommige godsdiensten. Bijvoorbeeld bij de Chinezen, die tijdens de viering van hun Nieuwjaar een optocht houden met mensen die zich als leeuw hebben verkleed. Hiermee willen ze boze geesten weggagen;
- In Egypte speelde de leeuw vroeger een belangrijke rol in het geloof. Mensen geloofden daar in de Sfinx: een god met een leeuwenlichaam en een mensenhoofd;
- De leeuw komt ook voor in het wapen van Nederland, omdat de leeuw wordt gezien als een sterk en krachtig dier en dus op die manier ons land beschermd;
- Ook in voetbal speelt de leeuw een belangrijke rol. Ons mannelijk voetbalteam worden de 'leeuwen' genoemd en het vrouwen elftal de 'leeuwinnen';
- De leeuw behoort tot de 'big five'; dieren die graag gezien zijn tijdens een safari (luipaard, buffel, olifant, leeuw en neushoorn).

Enkele handige links

Op internet is nog heel veel informatie te vinden over de leeuw en hier kun je ook veel mooie foto's vinden. Op YouTube kun je ook veel filmpjes van leeuwen te zien. Maar hieronder enkele links die je kunnen helpen bij je spreekbeurt.

Wil je een leeuw horen brullen, volg dan deze [link](#).

Wil je een groep leeuwen zien jagen, volg dan deze [link](#).

Wil je zien hoe een project in Namibië zich inspant om leeuwen te helpen, klik [hier](#).

In dit [filmpje](#) zie je hoe een leeuw van GPS collar wordt voorzien.

Wil je meer weten over stichting SPOTS, ons werk en alle wilde katachtigen, volg dan deze [link](#).

Wil je meer weten over knuffelfarms, volg dan deze [link](#).

